

A csodaszer az Y2K problémára

1999-12-16 22:10 TV2 (MTM-SBS)

Jó estét Magyarország !

Műsorvezető: Pachmann Péter

Mv:- Már csak 15 nap van 2000-ig. Hajrájába érkezett a felkészülés a dátumváltási problémák elhárítására. A kormányzati és nagyvállalati szférában a hivatalos bejelentések szerint minden rendben van. Arról azonban keveset tudni, hogy a kisvállalkozásoknál és a magánembereknél mi a helyzet. Itt vannak például a régi típusú computerek és programok, amelyeknek az évszámokat csak két utolsó karakterükkel adták meg. Van aki szerint ezeket akár el is lehet dobni. Most, az utolsó pillanatokban azonban úgy tűnik, hogy talán mégsem.

Mv:- Bocsánat, mi az a biosz?

Sz.M.:- A szakemberek jobban tudnák erre a választ, amely tulajdonképpen nem tudja ezt az évszámkezelést, tehát 99 évet zuhan az évszám...

Mv:- De ez egy program, úgy kell érteni?

Sz.M.:- Ez az alapprogram, tehát alapkimeneti rendszernek hívják, és amennyiben nem tudja ez a 2000. évi dátumváltást, akkor ez, tehát erre kell hatni, és a...

Mv:- Akkor lássuk, hogyan hat Ön erre a bizonyos bioszra.

Sz.M.:- Ez így igaz, de a számítógépes szakemberek erre nem jöttek rá, hogy ez hogyan és miképpen lehet. Ez a probléma egyik oldala. Akkor ezt ekkor most demonstráljuk, hogy hogyan lehetséges, ebben a dologban.

Mv:- Be kell kapcsolni a gépet, ezzel kezdődik.

Sz.M.:- Szó szerint. Tehát a bioszba fogunk belépni.

Mv:- Mi most látjuk a kezét ugye, csak a kezét figyeljük.

Sz.M.:- Most a következőre fog sor kerülni. Tehát itt beállítjuk a bioszba az időt.

Mv:- Most ugye 99. december 16-át mutat, hogy ha jól látom.

Sz.M.: Tehát először állítsuk be az ominózus időpontra, 1999. december 31-re. - elnézést, más billentyűzetet kaptam. Na most itt beállítjuk 23 óra 59 perc és 50 másodperc. És aztán visszaszámolunk. Tehát itt most az alapproblémát érzékeljük, hogy tulajdonképpen mi az, ami nem működik ebben az esetben. Tehát elindult az óra, és hogy ha itt megtörténne az évszámlálás, akkor ez nem lenne probléma a jelen esetben. Tehát 90 évet visszasett most.

Mv:- Most jön a trükk.

Sz.M.: - Tehát most nézzük meg a Windoznak az óráját. Ebben az esetben is mi a probléma? Mot a Windoznak az óráját fogjuk megtekinteni, és itt is bemutatjuk azt, hogy mi az alapprobléma, tehát tulajdonképpen itt...

Mv:- Egy pillanat, csak azért, hogy a nézők is ugye értsék, most nem annyira az alapprobléma, mint inkább a megoldást szeretnénk látni, mert azt láttuk, hogy most átváltott 1900-ra, amit nem szeretnénk.

Sz.M.: - Az alapjából indulunk ki tehát, hogy miért gond ez per pillanat még. 99 december 31-re átállunk. 23 óra 59 perc. És itt elfogadtatjuk, és újból visszalépünk. Tehát az alapproblémából azért muszály kiindulni, mert tulajdonképpen ez okozza a gondot a világ számítógépes szakembereinek. Tehát nem tudtak erre megoldást találni. Tehát egyrészt, hogyan lehet a bioszra hatni, tehát, hogy mi az a program ami hat rá, és tulajdonképpen a 2000. évszámváltás bekövetkezzen. Illetve itt a Windoznak a dátum, idő paneljében mi az vagy mi váltja ki azt, hoy a kurzort, ahogy a kurzor villog, ott az évszám nem fog megváltozni. Tehát mivel lehet kiváltani ennek a kettős problémának a hatását, hogy tulajdonképpen a 2000-es kompatibilitást. Itt a probléma, ahol a kurzor villog ott nem vált át.

Mv:- Tehát 1999. maradt, viszont január 1-e van.

Sz.M.: - Most következik az a megoldás, amire várunk. De most ahhoz állítsuk vissza az időt, tehát 99. december 31. Most egy kis türelmet, ahhoz, hogy megértsék, a következőt kell. Tehát képzeljék el, hogy tulajdonképpen hogyan kell a bioszra hatni. Ez az alapkérdés, és ez itt a dátum-idő beállítási lehetőségnél tudjuk elérni. De hogyan? Képzeljünk el egy helyiséget, aminek két kijárata van. Tegyük fel, egy északi és egy déli kijárat. Kimegyünk az északin, tehát jelen esetben kimegyünk, leokézzuk, és visszamegyünk valahonnan felülről, hogy a biztonsági rendszer működjön. Tehát újból belépünk a rendszerbe, és most ki kell lépni a déli kapun, hogy a biztonsági rendszer működjön, tehát amire nem jöttek rá a szakemberek, hogy mi az a dolog, amely a bioszra való hatást kiváltja. Egészen egyszerűen, a bezár gombbal fogunk most kimenni, és ezáltal létrejön az a hatás, ami a bioszra hatunk, és így a dátumváltás be fog következni a kritikus időpontban. De hogy mindezt demonstrálni is tudjuk és láthassuk is, ezért újból visszalépünk a dátum és időbe.

Mv:- És hogy ha jó látum, akkor 23.58.38, kevesebb, mint másfél perc múlva következik be.

Sz.M.: - Most következik be az a bizonyos dolog, hogy hát hogyan lehet kiváltani azt, hogy itt a kurzor ne villogjon akkor, amikor mi, tehát a dátumátállítást megoldjuk.

Mv:- El kell venni onnan az egeret.

Sz.M.: - Igaz, csak ez az, hogy az egérhez van ragadva a kezünk, és a régi hagyományokat nem szívesen szakadunk el, tehát ehelyett azt kellene csinálni, hogy engedjük el az egeret, és a tabulátor gombbal egész egyszerűen átlépünk, és ezzel lehet kiváltani az OK. gombra rá tudunk lépni. És így, ebben az esetben bemutatom a nagy órán, hogy Önök érzékelhessék. Tehát van még 30 másodperc. Tehát az emberek hogy mondjam, hozzá voltak szokva ahhoz, hogy mindent az egérrel oldjanak meg. Igen, ez a korszerű termék, de viszont a régi hagyományokat nem szabad egyik pillanatról a másikra felrugni.

Mv:- Én e tekintetben teljesen laikusnak számítok, bár felhasználóként sok éve használok számítógépet, tehát ez a rejtély kulcsa, hogy egér helyett tabulátorral kell lépkedni, és csak után OK-ézni. Na figyelem,

hölgyeim és uraim, 2000. január 1.

Sz.M:- És azért, hogy ez stabil maradjon, a bezár gombbal újra kilépünk, és ki lehet kapcsolni a gépet, és ez akármeddig így marad, vissza lehet menni.

Mv:- Szabó úr, elhiszem, láttam. Én kérem, hogy most Ön kapcsolja ki a gépet, újra indítsa, és aztán megnézzük, hogy ez újra indul-e és addig a szakértőt kérem, hogy magyarázza el, hogy ilyen egyszerű lenne az egész? Több száz milliárdot költenek a világon arra, hogy a 2000. évi dátumváltás problémáit elkerüljék, holott ez néhány kattintással a tabulátoron van.

Dolánszky György Számítástechnikai szakértő, Kürt Rt:- Egy módszert láttunk, hogy hogyan lehet a számítógép dátumát kézzel átállítani. Még hozzá egy olyan számítógépben, mely ezt automatikusan nem teszi meg. Na most nem szabad elfelejteni hogy a 2000. év dátumkezelésének a problémája az egy összetett probléma, mely kihat a számítógép hardverére és a számítógépben futó szoftverekre, alkalmazásokra is. A hardveren jelentkező hibák közül itt egyre láttunk egy megoldást. Itt még több speciális dátum van, amelynek a kezelését a számítógép órájának bioszának le kell tudni jól kezelnie, és nem szabad megfeledkezni a szoftveres problémákról, ami sokkal összetettebb, miután nagyon sok gyártó nagyon sok verziót gyártott, és ezeknek az együttműködését meg kell oldani.

Mv:- Tehát Ön azt mondja, hogy ennél a gépnél most itt működik, de egyáltalán nem biztos, hogy egy másik gépnél ugyanilyen hatékonysággal működik.

D.Gy.:- Ez a módszer minden számítógépen nagy eséllyel ugyanúgy működik, de ez a módszer a sok problémából egyet old meg, ez nagyon fontos.

Mv: Tehát nem ugyanez a kérdés a sok más gépnél, amellyel ugye már...

D.Gy.:- Ez a sok száz felmerülhető probléma közül egy, ami az automatikus dátumváltás 1990 utolsó napján és a 2000. év első napja között.

Mv:- Ugyanez a probléma a laikus számára merül fel akkor, amikor egy banki, az én számlámat kezelő számítógépről van szó. Nem?

D.Gy.:- Ez az egyik probléma, ami felmerülhet. A minden számítógép rendszernél, ahogy említettem, együtt kell nézni az egész rendszert. Nem szabad kiemelni egy elemet vagy legalábbis nem érdemes, hanem az egész rendszert együtt kell vizsgálni, és az egész rendszert együtt kell felkészíteni. A számítógép hardverét azt kis segédprogramokkal lehet tesztelni. ott többféle eredményt kaphatunk. Az egyik, amit itt is láttunk, ezen a számítógépen, hogy a számítógép automatikusan nem tud átmenni a 2000. évre. Lehet olyan hiba is, hogy a több, speciális dátumot nem tud kezelni, szökőév, satöbbi, satöbbi. Ebben az esetben nem elégséges ez a kézi beállítás. Ott mindenképpen vagy bioszt, ha lehetséges, frissíteni kell, azt a kis alapszoftvert, ami az időt, a dátumot kezeli vagy be kell építeni egy olyan hardver óra kártyát, ami átveszi a számítógép alaplapján lévő órának a funkcióit és jól működik, vagy hogy ha minden megfelel, akkor már csak a szoftveres problémákat kell kezelni.

Mv:- Ön tehát azt mondja, hogy ez egy valós megoldás, amit itt Szabó úr bemutatott, de nem megoldás minden bajra, ami várható 2000-ra. Szabó úr közben újraindította a gépét. Próbáljuk meg, hogy működik-e újra ez az előbbi. Most végig kell menni ugyanazokon a lépéseken, mint leöbbs?

Sz.M.: Nem kell végigmenni. Időközben, tehát mindenki szeme láttára. Tehát az a biosz, amire htni kellett, tulajdonképpen azzal a műveleti sorrenddel, amelyet itt elvégeztem Önök előtt, ez képes volt kiváltani, és a szakember bár amondó, hogy ez a dolog csak egy problémára alkalmas, de minden rendszernek van dátum és időprogramja, és ez egy megoldási séma, amely témára, tehát dátum-idő problémára lehet hatni. Tesztelni kellett volna, ez nem történt meg, mivel, hogy ezt nem vállalták fel. Ebben a dologban most ez, a PC-kre, tehát kapásból, tehát Önök is érzékelik, hogy ez hatással van. De ennek a továbbvitelét, hogy ha merték volna felvállalni, akkor ebben az esetben ez másképp tartana. Tehát nem csak egy dolgot mondana el, hanem ez a megoldás.

Mv:- Nemsokára itt lesz a vendégünk a stúdióban Mojzes úr, aki ennek az egész magyarországi átállításnak a kormánybiztosa. Ővele majd visszatérünk erre a bizonyos megoldásra. Köszönöm szépen, hogy eljöttek a stúdióba. Azonnal folytatjuk. Most viszont arról, hogy idehaza minden nagyobb intézmény és cég felülvizsgálta a rendszereit, hogy ne okozhasson gondot a dátumváltás. Az ígérek szerint minden működni fog, aminek működnie kell, hogy zavartalan legyen az élet. Néhány tényt nem árt újra és újra elismételni. Például, öt napos Nemzeti Bank szünet lesz. Készpénzt azt jelenti, hogy csak az automtákból lehet majd felvenni.

R:- Ez csak imitált katasztrófahelyzet. Egy amerikai film ugyanis szimulálta, mire számíthatunk, hog ha tényleg mégis bekövetkezne dátumkkrah. Magyarországot a ól felkészült országok közé sorolták világ államait összesítő kimutatásban. Azonban ez csak statisztika, és csak 18 nap múlva derül ki, vajon haszált-e a sok százmillió forintos beruházás. Ferihegyen mindenesetre felkészültek. December 31-én este 10től másnap reggel 7-ig nem indítanak és nem fogadnak gépeket.

Pálvölgyi Sándor osztályvezető, LRI:- Egy tavaly létrehozott munkacsoport tételesen, minden egyes rendszer esetében a gyártók bevonásával rendkívül lapos vizsgáltot hajt végre, hogy semmilyen ezzel összefüggő probléma ne lépjen fel, mert itt közvetlen életveszélyről lehet szó.

R:- Az Országos Menőtszolgálat 25millió forintért bérel öt külön vonalat a segélyhívások fogadására. A MATÁV leterheltsége talán szilveszterkor a legnagyobb. Ezúttal esgy peciális irányítókzpontban felügyelők is koordinálják az átállás száz óráját.

Pálvölgyi János igazgató, AD2000 Projekt LRI:- Január 1-én Z az első órákban arra számítunk, hogy nagy lesz a forgalom, tehát elképzelhető, hogy nem mindenki tud azonnal telefonálni, ez egy természetes jelenség, Az azt követő időszakban úgy véljük hogy nem lesz semmilyen zavar.

R:- Az Elektromos Művek több vonalon biztosítja, hogy egy esetleges rendszerhiba nyinéb febbajdás ne álljon be az ármellátásban.

Boross Norbert igazgató, Elektromos Művek Rt.:- Minden társszolgáltatónk a Magyar Villamos Művekkel együtt természetesen minden olyan kritikus renszert levizsgáltunk, és az emberi számítások szerint szóba jöhető minden esélyre felkészültünk.

R: Paks helyzete speciális, mivel biztonsági rendszerek nem digitális berendezések, ezért a dátumfüggőségük kizárt.

Kovács András vezérigazgató-helyettes:- A Paksi Atomerőmű tudásához képest mindent megtett annak érdekében, hogy a dátumváltással kapcsolatosan üzemzavar, temelés kiesés ne következzen, és én nagy

biztonsággal állítom, hogy a Paksi Atomerőmű fokozatosan fog termelni.

R:- A dátumváltási kormánybiztos és csapata egy honvédelmi objektumból kíséri figyelemmel az átállást, felkészülve minden eshetőségre.

Mv:- Még nem a honvédelmi objektumban, hanem itt a stúdióban van vendégünk Mojzes Imre, a dátumváltási kormánybiztos. Uram, mit szól az előbb látott módszerhez?

Mojzes Imre dátumváltási kormánybiztos:- Hát én, lehet azt mondani, hogy nagyon széles tömegeket mozgatott meg egyébként ez a probléma, nagyon sokan foglalkoztak ezzel, és hát ez lehet egyik ilyen terméke annak, hogy nagyon sokféle módszer keletkezett, több ilyen módszert láttunk egyébként, ezeket irodalomban is be szokták mutatni, interneten is, nagyon sokféle tesztelő program tölthető le. Szeretném azonban hangsúlyozni, a probléma ennél sokkal összetettebb. Tehát igen nagy gépek vannak. Tehát például, amiket itt az előbbi beszélgetésben említettek, a banki számítástechnikai eszközök, ezek nyilván nem személyi számítógép szintű gépek, hanem nagyon összetett eszközök. Ezekre én azt hiszem ez a módszer nem lehet alkalmas.

Mv:- Tehát ez egy bizonyos problémára a megoldást, de egyébként országos vagy netán világméretűekben nem ez a kérdés.

M.I.:- Én gondolom, hogy ez egy problémára bizonyára megoldás, hogy a mi feladatunk nem lehetett az, hogy bizonyos módszereket teszteljünk. Ugye mi nem vagyunk egy tesztlabor ott a hivatalban, a mi feladatunk az, hogy összegezzük és koordináljuk az átállítás nehézségeit.

Mv:- Azt mondják, hogy minden a legnagyobb rendben lesz. Ennek ellenére sokakban felmerül a kérdés, hogy kell-e túlélőcsomag szilveszterre.

M.I.:- Én úgy gondolom hogy nem kell. Magyarországon nem kell túlélő csomag. Én azt hiszem, hogy ezeknek a túlélő csomagoknak ugye nagy szezonja 1957 nyara volt, amikor először széles körben ezzel a problémával foglalkozni. Én azt hiszem, hogy itt a szervezetek, a nagy szolgáltatók mindent megtettek azért, hogy ez egy folyamatos szilveszter legyen, egy nyugodt szilveszter legyen. Én úgy gondolom, hogy nincs szükség túlélő csomagra.

Mv:- Szilveszterhez például pénzre is szükségünk lesz. Úgy tudom, hogy a bankok öt napon keresztül be lesznek zárva. Ez azt jelenti, hogy az automatákra leszünk utalva. Mi van, ha ezek mondják fel a szolgáltatót?

M.I.:- Ó, ezzel nagyon sokat foglalkoztunk, egyébként maga ez az ötnapos bankszünnap egy nemzetközileg teljese elfogadott dolog, Magyarországon is volt egyébként már négynapos bankszünnap, amikor karácsony két napja csütörtök-péntekre esett, az automaták fognak működni, ezzel igen régóta foglalkoznak a bankok, hiszen ők abból élnek, hogy szolgáltatnak. Nekik nagyon fontos, hogy ezek a rendszerek működjenek.

Mv:- Pénz lesz, de mondjuk áram lesz-e? Egyik kollégám azt tudta meg, hogy az egyik áramszolgáltató az már most lekapcsolta a számítógépes rendszerét, és majd januárban indítja újra.

M.I.:- Énnekem nincs tudomásom ilyen áramszolgáltatóról. Nem tudom, hogy melyik áramszolgáltató lehet ez. Azonban itt is el kell mondani, az áramszolgáltatók is abból élnek, hogy szolgáltatnak, tehát nekik is nagyon fontos, hogy az üzletmenet folytonos legyen. Tehát nem tudom, hogy itt milyen szolgáltatásról és

milyen szolgáltatóról lehet szó. Az tény, hogy nagyon régóta egy összefogott projekt keretében készülnek fel mind az áramszolgáltatók, mind az áramtermelők, mind az energiát elosztó szervezetek. Ezek egy közös munkacsoportot alkottak, és így végezték a felkészülést.

Mv:- Mégis, van-e olyan rendszer, amelyik állni fog december 31-én éjfélnél?

M.I.:- Én úgy gondolom hogy nagy rendszer csak akkor fog állni, ha kikapcsolják. több ilyen rendszer lesz, amelyik nem szükséges a folyamatos működéshez, mert hogy éppen Szilveszter éjszakáján ott munkaszüneti napok sokasága lesz, nem fognak rajta dolgozni, tehát nem használják a rendszereket. Általános gyakorlat az egyébként, hogy ezekben a rendszerekben adatmentést folytatnak. Tehát ez esetleg néhány napot fog igénybe venni végén. Általában papír alapú mentést is végeznek sok egyéb informatikai mentés mellett, és ezeket a rendszereket egyfajta terv szerint az év első napjaiban újraindítják.

Mv:- Az egészségügyben sem lesz fennakadás, tehát hogy a TAJ számomat meg fogják találni, amikor véletlenül éppen december 31-én vagy január 1-én lesz rá szükség?

M.I.:- Én egészen biztos vagyok benne, hogy sem Ön, sem a TAJ száma nem fog eltűnni, ugyanis egy nagyon átgondolt betegirányítási rendszert dolgozott ki az egészségügy, ami azt jelenti, hogy a mentőszolgálat egy megerősített ügyeletet tart, és a sürgős eseteket feltétlenül olyan helyre szállítják, ahol az ő ellátásuk biztonságát megoldott.

Mv:- Önök is ügyeletet fognak tartani ebben a bizonyos riportban említett honvédelmi központban, objektumban. Miből áll ez az ügyelet, mit fognak ott csinálni?

M.I.:- Kicsit furcsán hangzik nekem ez a megfogalmazás, hogy honvédelmi objektum. Ez valójában a Honvédelmi Minisztérium egyik épületében helyezkedik el, de azt a központot úgy alakítottuk ki, hogy egy folyamatos tájékoztatásra lesz lehetőség mind a televízió, mind a rádió, sőt interneten keresztül is feltehetően. Tehát ez egy olyan központ lesz, ahol megmutatjuk, hogy tulajdonképpen hogy néz ki és mi történik. Erre nagyon nagy figyelmet fordítottunk, egyébként végig, a tájékoztatásra. Tehát onnan egy folyamatos közvetítés adható. Oda fognak befutni azok az adatok, amelyek jelzik egy egy szolgáltatás működőképességét.

Mv:- Önök be tudnak onnan avatkozni szükség esetén?

M.I.:- A mi feladatunk nem az, hogy bárkinek segítsünk is, hogy a rendszerét esetleg megjavítsa. Tehát ha kialszik a villany, hanem ott bent fognak ülni a szolgáltatók képviselői, akik rendelkeznek azokkal a megfelelő eszközökkel, hogy ők a saját szervezeteiken keresztül segítsék ezeket a károkat elhárítani. Ez nem szükségképpen dátumváltási kár, tehát az, hogy lesz-e csőtörés az általában nem a dátumváltástól szokott függeni.

Mv:- De Önök nem is ezzel fognak ott foglalkozni.

M.I.:- Nem ezzel fogunk foglalkozni.

Mv:- Mekkora kapacitással bír ez a központ?

M.I.:- Ez egy húsz munkahelyes központ lesz. lesz olyan kötelezettségünk is és lehetőségünk is természetesen, hogy nemzetközi kommunikációt is folytassunk, tehát folyamatosan kapunk és adunk különböző adatokat különböző nemzetközi szervezeteknek. Így például a pénzügyi rendszerek kontrolljára is alakult egy informatikai hálózat.

Mv.:- Mojzes úr, akkor kívánom, hogy ne kelljen túl nagy problémákkal megküzdeniük. Köszönöm szépen, hogy tájékoztatott bennünket és a nézőket.